

JUHA-PEKKA KOSKINEN

Benjamin Hawk
ja Morganin aarre

KARISTO
HÄMEENLINNA

Kiitokset Suomen Kulttuurirahaston
Hämeen rahastolle, joka on tukenut
tämän kirjan kirjoittamista.

© Juha-Pekka Koskinen ja Karisto /
Kustannusosakeyhtiö Otava 2023

ISBN 978-951-1-45157-0

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2023

KEVÄT OLII JO PITKÄLLÄ, mutta Baltimoresta kohti Hawkien kotitilaa kiemurteleva tie pysyi sitkeästi mutavellinä. Rusko kiskoi kärryjä, jotka huojahtelivat kuin laiva aallokossa pyörien muljahdellessa syvissä vesiurissa. Vaikka matkanteko sujui hitaasti, Benjamin oli hyvillään siitä, että Betty istui hänen vierellään kuskipukilla.

– On mukavaa, että olet täällä, mutta en kyllä tajua, mitä iloa oluenpanijasta on Port Royalissa. Merimiehet latkivat vaikka kuravettä, eivät he ehdi oluitaan maistella, Benjamin naurahti.

– *Morganin käsivarsi* on ensiluokkainen kapakka, ja haluan, että siellä tarjotaan kunnon olutta. Sitä paitsi tämä Ralf Harwood lähetti minulle kirjeen, jossa hän tarjoutui palvelukseen kohtuullisella palkalla, jos voisoin noutaa hänet Baltimoresta samalla, kun haen tynnyreitä ja rommia, Betty sanoi.

– Niinpä kai. Vaan ukko ei ollut saapunut satamaan, joten liekö hän muuttanut mielensä. Mutta sen minä

sanon, että tämä kirje se vasta saakin ihokarvani nou-
semaan pystyyn! Benjamin tiuskaisi ja löi hiukan tuh-
riintuneen kirjekuoren kuskipukille jalkansa viereen.

Betty otti sinetöidyn kuoren käteensä ja katseli sitä
huulet mutrulla.

– Oletko varma, että tämä on Roy-sedältäsi?

– Totta hitossa olen. Heti kun sain sen kou-
raani postikonttorissa, Royn naama nousi silmieni
eteen kuin aave. Jouduin lukemaan hänen listojaan
suutarinverstaassa niin, että silmiäni kivisti. Pikilan-
kaa, anturoita, kolme lehmännahkaa, lampaannahka,
kyynärä sian suolta, osta sassiin, älä jää kuhnaile-
maan. Tunnen kyllä setäni raapustukset oikein hyvin.
Ja nyt hän kirjoittaa kirjeen arvoisalle veljelleen John
Hawkille! Tässä on koira haudattuna, sano minun sa-
noneen.

– Ehkä. Mutta jos ei tiedä varmasti, mitä on tekeillä,
ei kannata aina odottaa pahinta, Betty huomautti.

Se oli viisas neuvo, ja Benjamin lopetti äksyilyn.
Hän muisti hyvin, kuinka Roy-setä oli vuosia sitten
Portsmouthissa jähkättänyt hänelle suutarinverstaassa
milloin mistäkin. Ompeleet olivat liian löysiä tai liian
tiukkoja, hän söi liikaa tai puhui liian vähän, aina oli
jotakin vialla. Verstaassa sedän motkotus kolisi kor-
vissa kuin kuormahevosen kavioiden kopse kivetyllä
kadulla. Ja nyt Roy-setä kirjoitti veljelleen, josta hän
ei pitänyt lainkaan.

Rusko löntysteli hitaasti pellon viertä kohti matalaa taloa, jonka piipusta nousi harmaata savua. Isoisä ei pitänyt kylmästä ja poltti takassa puita aina, kun häntä hiukankin vilutti. Polttopuut hän sai naapuritalalta, jonne Tim Blackwell oli asettunut asumaan. Tim oli myös vanha merirosvo, suuri ja voimakas köriläs, joka pilkkoi kirveellä pölkkyyä omaksi ilokseen ja kantoi halkoja myös Kukkopoika-Joelle.

– Se minua kyllä hiukan ihmetyttää, että Roy on osannut tällätä tuohon osoitteemme oikein. Mistä hän tietää, että asumme Baltimoressa? Benjamin ihmetteli, kun hän nousi rattailta ja irrotti aisoja Ruskon längistä.

– Ehkä olet kuitenkin erehtynyt. Minä vien kirjeen isällesi, Betty sanoi ja nosti kärryiltä säkin, jossa oli hänen tavaransa.

Benjamin riisui Ruskon valjaat ja talutti sen talliin. Päässä kiersi ajatus, ettei kaikki ollut hyvin. Roy oli aina ollut ikävä ihminen, ja hän melkein saattoi isoisän ja Benjaminin hirsipuuhun laverrellessaan heistä merirosvojen metsästäjä Wolfille. Ja vaikka Roy oli olevinaan rehellinen käsityöläinen ja liikemies, hän oli ahneempi kuin yksikään merirosvo.

Kun Benjamin oli antanut Ruskolle heiniä ja kuivannut tämän jalat mutavellistä, hän meni tupaan juuri parahiksi kuulemaan, kuinka Betty luki kirjeen loppua isälle.

– Siispä sanon, vanhuus ei tule yksin, ystäväni. Siksi olen päättänyt siirtää tavarani Hispaniolaan taikka Tortugaan. Muistat kai, että lupasit auttaa minua pysyttämään matalan majani lämpimille seuduille, kun sitä pyydän. Hyväksyn apusi, ja on aika vaihtaa mustat helmet valkeisiin, joten odotan sinua avukseni, kuten on sovittu. Sinua tervehtien, Slimmy Fox.

Betty taitteli kirjeen kasaan ja ojensi sen takaisin lyhyellä veitsellä kynsiään kaivelevalle John Hawkille, jonka hiukset olivat talven aikana venähtäneet pitkiksi. Ginny ryntäsi Benjaminin luo ja tarttui tämän käsivarteen.

– Olipa mukavaa, että hait Bettyn! Hän toi minulle kauniin korun, Pisama-Willy oli lähettänyt sen minulle. Katso!

– Vai Pisama lähetti sinulle korun, onpa aikoihin eletty. Siinähan on kaunis lasihelmikin, Benjamin sanoi ja kääntyi isän puoleen, joka taitteli kirjeen tasukuunsa. – Kuka tuo Slimmy Fox on? hän uteli.

– Slimmy on vanha perämieheni, jalkapuoli ukko, joka on jättänyt seilaamisen sikseen. Hän haluaa siirtyä lämpimille maille, enkä yhtään ihmettele sitä, Hawk huokaisi.

– Miksi hän haluaa sinun apuasi? Kai hän osaa itsekin purjehtia Jamaikalle? Benjamin ihmetteli.

– Slimmy on aina ollut epäluuloinen seilori. Ja lupaus on lupaus, joten saatan hänet tietysti matkaan.

Eihän siinä mene kuin kuukausi tai pari, Hawk tuhahti.

Lieden ääressä seisova äiti vilkaisi Benjaminia ja huokaisi. John Hawk ei kauaa maissa pysynyt, sen tiesivät kaikki. Jollakin tekosyyllä hän seilaisi merille joka kevät.

– Hänen käsialansa muistuttaa kummasti Roy-sedän käsialaa. Olin varma, että Roy on kirjoittanut sinulle, Benjamin sanoi.

Hawk naurahti ja koputti veitsen kahvalla ohimoaan.

– Niin hullu minä en ole, että olisin kirjeenvaihdossa Royn kanssa. Unohda typerä setäsi. Meidän pitää juhlia sitä, että Betty on täällä. Saatkin kertoa kaikki Port Royalin juurut! Siellä sentään käy kunnan seiloreita toisin kuin täällä, jossa lanttu on ihmisten suurin aarre.

– Istukaa pöytään. Muhennos on juuri valmistunut, äiti hoputti.

Benjamin mulkoili isäänsä, jonka naamalla viivähti epäilyttävä hymy. Isoisä kolisteli omassa kamarissaan ja lehahti sieltä kyökkiin kuin tuulispää.

– Kirottua! Onko kukaan nähnyt sitä tummaa eebenpuista kirstua, jossa säilytän tärkeitä tavaroitani? En löydä sitä mistään.

Benjamin taputti penkkiä ja siirsi lautasen isoisän paikalle.

– Viimeksi se oli lattialankun alla, kun olit itse laittanut sen parempaan talteen. Tule syömään! Ehkä se kirstukin löytyy paremmin, kun mahassasi on lämmintä muonaa, Benjamin sanoi.

Isoisä murahti, otti kolmikolkkahatun päästään ja istui Benjaminin viereen.

– Vai luulet, että märssykorini vuotaa? Pääni on terävä kuin pyövelin miekka, tiedä se. Ja tervehdys vain sinullekin, Betty-neiti. Willy ei taida olla nyt mukanas?

– Ei ole, Betty sanoi.

– Jos Pisama olisi täällä, hän löytäisi kirstusi hetkessä, Benjamin naurahti.

– Se on totta. Se poika löytää tavaroita, joita kukaan ei ole ehtinyt edes hukata, isoisä tuhahti.

Vaikka se olikin pisteliäästi sanottu, Benjamin tiesi, että isoisä oli oikeassa. Pisamalla oli outo taipumus löytää arvoesineitä milloin mistäkin. Siitä huolimatta Benjamin toivoi, että Willy olisi tullut Baltimoreen Betty mukana. Jotakin outoa oli tekeillä, se oli varma.

BENJAMIN HERÄSI SIIHEN, ETTÄ viileä tuuli kutitteli hänen poskeaan. Hän oli antanut Bettylle vuoteensa ja nukkui kyökin uunin vieressä olkipatjalla lämpimän viltin alla. Lattiaa pitkin luikerteli kylmä ilmavirta. Ovi oli raollaan ja ulkoa kuului hiljaisia askelia.

Vaaran tunne sai Benjaminin hetkessä karistamaan unet silmistään. Hän heitti viltin yltään ja hiipi paljain jaloin ulko-ovelle. Pihamaalla hiippaillut rosvo seisoi aloillaan ja erottui tummana varjona taivaanrannassa hehkuvaa aamun sarastusta vasten. Hiipparilla oli päässään räjäjäinen lakki ja yllään vanhanmallinen takki, jonka liepeet repsottivat polvissa saakka. Benjamin liivahti ovesta ulos ja veti varmuudeksi oven takanaan kiinni.

– Ahoi, kulkumies, olet tainnut eksyä pahemman kerran, Benjamin murahti matalalla äänellä.

Varjo pysyi aloillaan ja pöläytti ilmoille harmaan savupilven.

– Onko kurkkusi kipeä, Haukkapoika, vai mitä varten kähiset? Pyyhi rähmä tirkistysluukuistasi, ettet luule timanttia lasinpalaksi.

Benjaminin mahassa tuntunut ikävä puristus katosi, ja hän käveli isoisän viereen. Tämä katseli punertuneita pilviä piippu suupielessä käryten ja hieroi leukaansa.

– Miksi olet jo jalkeilla? Onko mahasi kipeä? Benjamin ihmetteli.

– Ruokasäkissäni ei ole mitään vikaa. Heräsin siihen, että eräs John Hawk nosti ankkurin ja paineli matkoihinsa.

Benjamin räpytteli silmiään ja tuijotti tyhjää tietä, jossa aamu-usva leijui valkoisena huntuna.

– Keskellä yötä? Ei kai Slimmy Fox nyt niin kovalla kiireellä ole siirtämässä vanhoja luitaan Tortugaan? Benjamin ihmetteli.

Isoisä naurahti ja nosti jalkojensa juuresta mustan kirstun, jonka kansi oli raollaan.

– Slimmy Fox on varmasti salanimi, ja koko kirje oli jotakin ennalta sovittua puppua. John on murtautunut kirstuni ja vienyt sieltä erään pergamentin, jonka sain monta kymmentä vuotta sitten.

– Mutta eihän isä ole kiinnostunut mistään muusta kuin aarrekartoista. Hetkinen... Tarkoitatko, että sinulla oli aarrekartta tuolla kirstussa? Benjamin älysi.

Kukkopoika-Joe kopautti piippunsa pesän tyhjäksi kirstun kantta vasten ja puhalsi perskeet maahan.

– Hyvin hoksattu, Haukkapoika. Itse kapteeni Morgan antoi sen minulle 1674, kun hänestä tuli Jamaikan varakuvernööri ja hän laski lopullisesti ankkurin tyyniin vesiin. Morgan sanoi, että siinä oli minulle vanhuuden varalle muutama kolikko, olinhan hänen paras apurinsa vuosien ajan.

– Mikset ole etsinyt aarretta käsiisi aikaisemmin? Benjamin hämmästyí.

Isoisä kumartui Benjaminin puoleen ja tuijotti tätä silmät viiruina.

– Koska en piru vieköön ole vielä vanha. Isäsi on jostain saanut vihiä kartastani, ja nyt hän viilettää Slimmy Foxin kanssa hullun kiilto silmissä kaappamaan aarteen itselleen.

Benjamin raapi niskaansa ja yritti saada ajatukseensa kasattua.

– Mutta mihin hän tarvitsee jotakuta Slimmy Foxia? Ei ole isän tapaista jakaa aarretta kenenkään kanssa, jos ei ole ihan pakko.

Kukkopoika-Joe suoristi selkensä ja alkoi täyttää liitupiippuaan.

– No, jos nyt olen ihan rehellinen, Morgan antoi neljälle uskotulleen kullekin yhden palasen kartasta. Aikojen saatossa minulle on kulkeutunut niistä

kaksi muutakin. Luulenpa, että Slimmy Fox on saanut käsiinsä puuttuvan neljännen palan.

Selitys tuntui järkevältä, eikä Benjamin uskaltanut kysyä, kuinka isoisä oli saanut kaksi muuta palasta.

– Mitä aiot tehdä?

Isoisä katseli punertavaa horisonttia ja tuprutteli piippuaan.

– Täytyy vähän miettiä. Pidä leipäluukkusi säpissä ja odota, että saan tuumittua tämän selväksi. John on merirosvo varpaankynsiään myöten, joten en yhtään ihmettele, että hän lankesi kiusaukseen. En ole tavannut piraattia, jonka suupielestä ei olisi alkanut valua kuola, kun on puhuttu Henry Morganin aarteista. Mutta nyt mennään sisälle, sinullahan alkaa kohta varpaat sinertää.

Isoisä laski kouransa Benjaminin hartioille, ja he kävelivät takaisin tupaan. Äiti oli jo herännyt ja viritteli hellaan tulta.

– Olittepa aikaisin ulkona. Jäikö John vielä pihalle? äiti kysyi.

– Eipä jäänyt. Poika on nostanut ankkurin, ja luulenpa, että hän on jo ennen keskipäivää laivan kannella. Tiedäthän tuon, kapteeni Hawk on kapteeni vain merillä, ja sinne hänen verensä vetää alituisesti.

Äiti sai hellan hiilloksen päälle latomansa puut syttymään ja sulki luukun. Hän kääntyi katsomaan Benjaminia ja pyyhki käsiään esiliinan helmoihin.

– Jotenkin minusta tuntuu, ettei kaikki ole hyvin.

Isoisä taputti Benjaminin olkapäätä ja pyyhkäisi neenänsä.

– Ei mitään hätää. Olen seilannut seitsemällä merellä, ja nahkaani on uponnut yhdeksän musketinkuulaa, ja tässä vain olen. Voi olla, että mekin Benjaminin kanssa nostamme ankkurin piakkoin. Betty-neidin piti viedä se oluenlantraaja Port Royaliin muutoinkin, joten me voimme toimia hänen saattojoukkonaan ja vähän huhuilla, mitä kapteeni John Hawk taas puuhailee.

Äiti huokaisi ja lappoi saavista vettä suureen pataan.

– Niinpä niin. En kysy enempää, ettei teidän tarvitse valehdella. Kunhan ette hankkiudu vaikeuksiin ja palaatte ehjinä kotiin, niin kaikki on kai hyvin.

– Totta maar, rouva Hawk. Appiukkoosi voit luottaa kuin isomastoon, joka on veistetty vanhasta tammesta.

Benjamin ei sanonut mitään. Hän kyllä tiesi, että äiti sai hoidettua kaikki asiat maatilalla paremmin kuin hyvin, sillä naapurit auttoivat häntä aina mielellään. Isä ei ollut koskaan tarttunut auran kahvoihin taikka lapioon, hän oli lähinnä huokaillut ja katsellut kohti horisonttia muiden tehdessä töitä.

Kun Betty heräsi ja kuuli, että John Hawk oli lähtenyt auttamaan salaperäistä ystäväänsä, hän vilkaisi Benjaminia otsa kurtussa. Tietysti hän arvasi, ettei kaikki ollut reilassa.

– Vai niin. No, mikäpä siinä. Kuule, tulehan näyttämään minulle, kuinka se viime vuonna syntynyt varsa on kasvanut, Betty sanoi, tarttui Benjaminin käsivarteen ja talutti tämän pihalle.

Heti kun he olivat ehtineet hevosehaan aidalle, Betty kääntyi Benjaminin puoleen.

– Naamasi on kurtussa kuin aurinkoon unohtunut omena. Kävivätkö pahat aavistuksesi toteen vai puritko yöllä vahingossa kieleesi?

Benjamin selitti lyhyesti, että kapteeni Hawk oli liivahtanut matkoihinsa Kukkopoika-Joen kartta kainalossaan.

– Se kirje on tähän syynä. Ehkä kaikki, joiden käsiala muistuttaa Roy-sedän raapustuksia, ovat kieroja rosvoja. Vai vielä Slimmy Fox, eihän sellainen ole ihmisen nimi, Benjamin puuskahti.

Betty huokaisi ja nyrpisti nenäänsä.

– Olen kuullut Port Royalissa tuhat tarinaa kapteeni Morganin aarteista. Montako aarretta hänellä oikein oli? Mekin löysimme yhden jo vuosia sitten, vai oletko unohtanut sen?

– En tietenkään. Mutta kai muistat, että isoisällä oli silloinkin näppinsä pelissä. Jos hän on säästellyt tätä aarretta vanhuudenpäivien varalle, tämän täytyy olla todella iso.

– Silmäsi kiiluvat kuin Pisamalla. Et kai vain ole sairastunut kultakuumeeseen? Betty tivasi.

– En, ainakaan kovin pahasti. Mutta jos isoisä lähtee aarrejahtiin, en voi jäädä kotiin pyörittelemään peukaloitani. Ja jos sanon suoraan, sinun ja Willyn apu on aina tarpeen. Morgan oli sentään Jamaikan kuvernööri ja piti majaansa kotikaupungissasi Port Royalissa.

Betty henkäisi syvään ja puisteli päätään.

– Kas kun et vetoa siihen, että tavernamme nimi on *Morganin käsivarsi*. Mutta jos sinä ja Kukkopoika-Joe olette matkalla Jamaikalle, tietysti autan teitä. Willyn puolesta en voi luvata mitään. Mutta en lähde mihinkään ennen kuin löydän sen olutmestarin.

Benjamin naurahti ja taputti Bettyn olkapäätä.

– Hitto soikoon, kuinka iloinen olen, että ymmärrät yskän. Isoisä on auttanut meitä monta kertaa, joten on vain ilo auttaa häntä.

– Niinpä niin. Katsotaan nyt, kuka lopulta joutuu auttamaan ketäkin, Betty huokaisi.